

The background of the entire cover is a close-up photograph of several watermelons. The watermelons have a dark green rind with prominent, irregular light green or yellowish stripes. They are piled together, with some showing their stems.

organic news

Serbia
organica

BROJ 32 JUL 2014.

NACIONALNA ASOCIJACIJA
ZA ORGANSKU PROIZVODNJU

32

Serbia
organica

NACIONALNA
ASOCIJACIJA
ZA ORGANSKU
PROIZVODNJU

Povećane površine pod organskom proizvodnjom

Prema podacima Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine, biljne površine pod organskom poljoprivrednom proizvodnjom u 2013. godini uvećane su za 32 procenata u odnosu na prethodnu godinu i iznose 8.228 hektara. Od tih površina, u periodu konverzije je 5.041 hektar, dok su površine u organskom statusu 3.187 hektara.

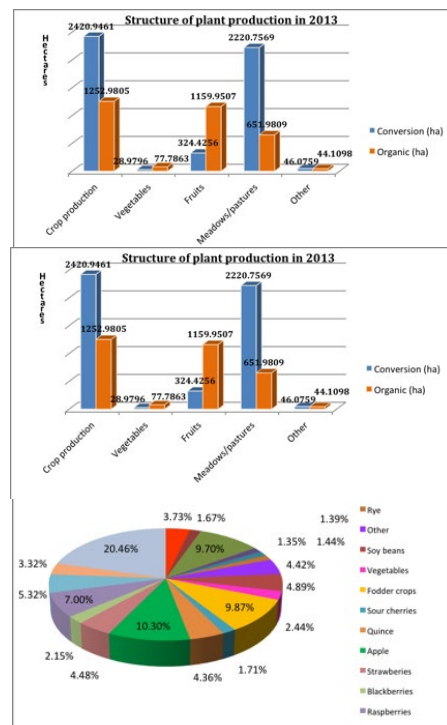
Ratarske kulture prednjače sa 2.935,2 hektara, površine pod livadama zauzimaju 2.872,74 hektara, dok su površine pod voćem 1.484,38 hektara.

Organsko povrće se gaji na 106,77 hektara, na lekovito i aromatično bilje otpada 132,65 hektara, dok 90,2 hektara zauzimaju ostale površine - parlozi, ugar,

izolacioni pojasevi, pečurke i drugo.

Ukupan broj proizvođača koji se bave organskom proizvodnjom je oko 1.500, individualnih je 258. Većina proizvođača su kooperanti preduzeća koji su i nosioci sertifikata. Vojvodina je region sa najvećim površinama pod proizvodnjom sa 4.476 hektara, sledi region južne i istočne Srbije, sa nepunih 3.000 hektara.

U stočarskoj proizvodnji (uzevši u obzir sertifikovane i životinje u period konverzije) prednjače ovce sa 4.031 grlom, zatim goveda sa 2.176 grla, koze 946 grla, živina sa 1.390, dok se svinje (175) i konji (210) malo gaje. Pčelinjih društava ima 1.940.

Samo organska hrana bez primesa GMO

Za savremenog potrošača pravi je izazov kako da pronađu namirnice u kojima genetički modifikovanih organizama nema ni u tragovima. Odgovor na to pitanje leži u organski proizvedenoj hrani. Problem je, međutim, što su ti proizvodi za većinu kupaca u Srbiji – preskupi.

Tako je kod nas, ali tako je i u celom svetu. Činjenica je da sve zemlje, pa i naša, koje su zabranile komercijalni uzgoj i promet, na ovaj način stvorenih, organizama nisu mogle da ne „progledaju kroz prste“, istina malim, primesama GMO prisutnim u proizvodima biljnog porekla i u semenu. Reč je o procentu koji nije naznačen na deklaracijama jer propisi nalažu da se tragovi GMO u hrani, jednostavno, ne računaju.

Procenti precizirani Zakonom o GMO preuzeti su iz zakonodavstva Evropske unije, ali nisu upotrebljeni na način i za svrhu sa kojom se koriste u EU regulativi, objašnjavaju u Ministarstvu poljoprivrede i zaštite životne sredine. Zakon iz 2009. uređuje samo eksperimentalni rad sa modifikovanim organizmima i članom 2 zabranjuje komercijalno gajenje, kao i stavljanje u promet GMO i proizvoda dobijenih od njih. Međutim, članom 3 precizirano je da se genetički modifikovanim organizmom ne smatra poljoprivredni proizvod biljnog porekla koji sadrži do 0,9 odsto primesa GMO i primesa poreklom od GMO, kao i semenski i reproduktivni materijal, ukoliko u njemu prime-se genetički modifikovanih organizama, i one poreklom od njih, ne premašuju 0,1 od-

sto. „Član 3 Zakona o GMO stvara realne uslove da se u Srbiju uveze i stavi u promet poljoprivredni proizvod koji sadrže bilo koju genetičku modifikaciju, čak i one u eksperimentalnoj fazi, čije stavljanje u promet nije dozvoljeno nigde u svetu. Tu spada i semenski i reproduktivni materijal, a uslov za to je da su ispoštovani Zakonom propisani procenti tragova GMO. Takvi proizvodi se ne smatraju genetički modifikovanim i na njihovim deklaracijama nije naznačeno da sadrže prime-se GMO“, navode u resornom ministarstvu. Nasuprot tome, regulativa EU treba da spreči da se u namirnicama nađu prime-se GMO koje nisu proverene i odobrene. Preciznije rečeno, iako je Uredbom EU o

GMO hrani i hrani za životinje utvrđeno da se konvencionalni proizvod, koji sadrži do 0,9 genetički modifikovanog organizma, ne smatra proizvodom od GMO i ne podleže pravilima obeležavanja, precizirano je takođe da to važi samo ukoliko je taj GMO već odobren za stavljanje u promet u EU, ili je dobio pozitivnu procenu rizika koju je uradila Evropska agencija za bezbednost hrane. Uz to, po evropskim pravilima, prisustvo GMO mora da bude nenamerno i tehnološki neizbežno. „Bez tih ograničenja širom bi se otvorila vrata ulasku netestiranih i potencijalno štetnih GMO na domaće tržište“, navode u Ministarstvu poljoprivrede.

Danas

"Kupi organsko-budi prijatelj sebi i svojoj okolini"

Festival organske proizvodnje održan je 12. i 13. jula na pijačnom platou ispred pijace „Blok 44“ pod sloganom "Kupi organsko-budi prijatelj sebi i svojoj okolini". Cilj održavanja festivala je podizanja svesti stanovništva i unapređenja nivoa informisanosti o osobinama organskih namirnica, značaju njihovog konzumiranja, specifičnostima same proizvodnje, kontrole i sertifikacije.

vode u cilju dobijanja ovih visoko vrednih namirnica.

Predrag Veinović, direktor JKP „Gradske pijace“ je ovom prilikom izjavio da je potvrda za uspeh pijace organske hrane nagrada koju su dobili na sajmu organske proizvodnje i zdravih stilova života „Bio Balkan 2013“ povodom osnivanja prve pijace organske hrane u Srbiji.

„Proizvođači organskih proizvoda koji

Festival je otvoren u prisustvu predstavnika organizatora Predraga Veinovića, direktora JKP „Gradske pijace“ i Nade Mišković, predsednice Upravnog odbora Nacionalne asocijacije za organsku proizvodnju „Serbia organica“, a podržan od strane Organizacije Ujedinjenih nacija za hranu i poljoprivredu (FAO).

Pre tri godine Beograđani su dobili sigurno mesto gde mogu svakog vikenda da pazare sve traženije sertifikovane organske proizvode. Uz podršku JKP „Gradske pijace“ Beograd, Nacionalno udruženje za razvoj organske proizvodnje „Serbia organica“ je u julu 2011. godine organizovala prvu pijacu organske proizvodnje na platou ispred pijace na Novom Beogradu u bloku 44. Pijaca je brzo prerasla u stalnu, sada posle tri godine u već tradicionalnu pijacu na kojoj svoje proizvode prodaju farmeri iz raznih delova Srbije. Njihovi proizvodi se nalaze u sistemu kontrole i sertifikacije u skladu sa propisima kojima je uređena ova oblast poljoprivredne proizvodnje.

Potrošači organskih proizvoda na pijaci imaju mogućnost da u direktnom kontaktu sa proizvođačima saznaju mnogo i o samom načinu i metodama koje se spro-

su se i danas predstavili dolaze iz raznih delova Srbije i u sistemu su kontrole i sertifikacije u skladu sa propisima kojima je uređena ova oblast poljoprivredne proizvodnje. Potrošači organskih proizvoda imali su mogućnost da u direktnom kontaktu sa proizvođačima na pijaci saznaju mnogo i o samom načinu i metodama koje se sprovode u cilju dobijanja ovih visoko vrednih namirnica“, rekla je Nada

НАЦИОНАЛНА
АСОЦИЈАЦИЈА
ЗА ОРГАНСКУ
ПРОИЗВОДЊУ

Фестивал оргanske производње

Купи organsko-буди пријатељ себи
и својој околини!

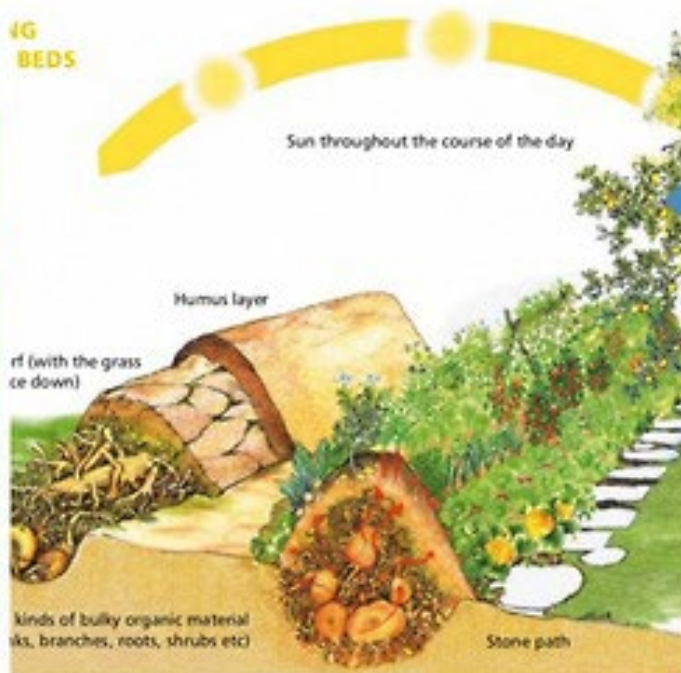
Gradske
pijace

Баш је Вашег поверења!

Mišković, predsednica UO Nacionalne asocijacije za organsku proizvodnju „Serbia organica“. Jelena Milić iz Ministarstva poljoprivrede je ovom prilikom izjavila da ovo ministarstvo godinama podržava organsku proizvodnju što će i ubuduće činiti.

Visoka leja – idealno rešenje za male prostore

Prednosti gajenja povrća na visokoj leji su sledeće:

- *uzgajanje povrća i na degradiranoj ili zemlji lošijeg kvaliteta,*
- *raniji početak sa setvom i sadnjom,*
- *prihranjivanje povrća isključivo organskim đubrivom, proizvodnja humusa koja se odvija sama od sebe i*
- *u manjim baštama povećava korisnu površinu*

Podizanje visoke kineske leje je odlično rešenje u malim baštama i skućenim gradskim prostorima ali i na mestima gde baštenska zemlja nije dovoljno kvalitetna ili je iscrpljena intenzivnom obradom.

Formiranje visoke leje zahteva više uložnog rada i planiranja. Međutim, vreme i rad su zanemarivi kada se uzme u obzir da na kvalitetno urađenoj visokoj leji možemo imati i dva-tri puta veći prinos po kvadratnom metru nego gajenjem na ravnoj, klasičnoj leji. Da bi formirao visoku leju, baštovan mora marljivo i strpljivo skupljati organske otpatke preko godine i onda u kasnu jesen pristupiti njenoj izradi. Leja se postavlja u pravcu sever-jug i na osunčanom delu bašte. Mogu biti u obliku humke, a najčešće su pravougaone sa

okvirom od impregnirane daske, cigle, oblica ili blokova. Širina visoke leje može biti od 120-180 cm, a dužinu ćemo odrediti proizvoljno. Visina neogradske leje može biti najviše 100-120 cm. Ako leju podižete na travnjaku, najpre isecite delove travnjaka i složite ih sa strane. Kasnije ćete ih upotrebiti.

Zemljište produbiti ašovom do 25 cm dubine. U iskopani kanal složiti usitnjene grane, stabljike suncokreta, kukuruza ili maka, pa čak i stare panjeve na 50 cm širine (centralni deo leje). Preko tog drenažnog sloja, dolazi busenje trave (trava se okreće prema dole) ili pokošena trava, slama i slični biljni otpaci, u sloju debljine 15 cm. Preko staviti sloj zemlje 10 cm visine. Zatim poredati sloj ovlaženog lišća, preko

njega sloj zemlje (5-10 cm) sve vreme formirajući, sabijanjem, oblik humke. Nakon ovih slojeva dolazi sloj grubog komposta debljine 15-20 cm i na površinu sloj baštenske zemlje pomešane sa prosejanim zrelim kompostom u odnosu 1:1.

Pošto se visoka leja pravi u kasnu jesen kada su i vremenski uslovi promenljivi, dobro je velikim najlonom prekriti mesto gde se pravi leja kao i materijal za njeno formiranje. Čini se zemlja malo prosuši može se nastaviti sa radovima.

Nastavak u sledećem broju.

Tekst preuzet iz knjige „Organska bašta“, autora Snežane Ognjenović.

Više na www.organskabasta.org

Brz rast organske poljoprivrede u Evropskoj uniji

Površina pod organskom proizvodnjom u EU razlikuje se od članice do članice i ide od 0,2% ukupne na Malti do 19% u Austriji. Organskom proizvodnjom hrane više se bave poljoprivrednici u tzv. starim nego u novim članicama EU a na proizvodnju hrane uz što manje zagađenje čovekove okoline češće se odlučuju mlađi ljudi i njihova gazdinstva u proseku su veća nego u "klasičnoj" poljoprivredi. Između 2003. i 2010. godine broj organskih farmi i površina pod organskom proizvodnjom u EU uvećani su za više od polovine, pokazuju zvanične evropske statistike.

EU je u 2011. godini imala 9,6 miliona hektara pod organskom proizvodnjom a 2010. je u 27 članica Unije bilo više od 186.000 registrovanih organskih farmi.

Organska poljoprivreda podrazumeva što prirodniju proizvodnju hrane kako bi se životnoj sredini nanela najmanja moguća šteta.

EU ima standarde za organsku poljoprivredu, uključujući za korišćenje pesticida, đubriva, veterinarskih lekova, kao i oko zaštite dobrobiti životinja. U organskoj poljoprivredi zabranjeno je korišćenje genetski modifikovanih organizama (GMO).

Organskom poljoprivredom uglavnom se bave mlađi ljudi. U 2010. godini je 61% organskih proizvođača bilo mlađe od 55 godina prema 44% u "klasičnoj" poljoprivredi.

Površina organskih farmi u proseku je 34 hektara dok je prosečna površina poljoprivrednog gazdinstva na nivou EU 14 hektara. Podaci iz novog izveštaja o

Sektor organske poljoprivrede u Evropskoj uniji rastao je u poslednjih deset godina za oko 500.000 hektara godišnje i pod organskom proizvodnjom je gotovo deset miliona hektara. Ipak, ta površina predstavlja samo 5,4% ukupno korišćenog poljoprivrednog zemljišta u EU.

hektara dok je na nivou EU 48% farmi manje od te površine.

VIŠE ORGANSKIH FARMI U STARIM ČLANICAMA

Najveći deo poseda (83%) i površine (78%) pod organskom poljoprivredom je u 15 tzv. starih članica EU, poput Francuske, Italije, Nemačke, Belgije i Velike Britanije. To su zemlje koje su postale članice Uniju pre 2004. godine.

Međutim, rast organske proizvodnje beleži se i u 12 zemalja koje su članice EU od

Organska poljoprivreda rasla je za 13% godišnje između 2002. i 2011. a broj organskih farmi je između 2003. i 2010. udesetostručen.

Najveći deo organske proizvodnje u EU je pod pašnjacima (45%) a slede cerealijske (15%) i trajne kulture (13%) dok je udeo stočarstva i živinarstva samo jedan odsto. Evropska komisija proletoš je predstavila predloge novih propisa u organskoj poljoprivredi sa ciljem da ojača i uskladi pravila u sektoru.

"Komisija želi da učvrsti poverenje potrošača u organske proizvode i ukloni prepreke za razvoj organske poljoprivrede kako bi organskih farmi u EU bilo više i kako bi one bile bolje", rekao je evropski komesar za poljoprivredu i ruralni razvoj Dačijan Čološ (Dacian Cioloș).

Proizvođači u EU mogu da traže oznaku organske hrane za svoje proizvode kako bi upoznali potrošače da je hrana koju nude organski proizvedena.

Evropski revizorski sud zatražio je inače strožu primenu propisa o organskoj poljoprivredi nakon što su u nekim proizvodima označenim kao organski nađeni pesticidi, antibiotici ili GMO.

U Komisiji kažu da organska hrana predstavlja odgovor na rastuću tražnju ali je istovremeno i "javno dobro gledano sa stanovišta zaštite čovekove okoline, dobrobiti životinja i ruralnog razvoja".

EurActiv

organskoj poljoprivredi pokazuju i da je samo 6,2% organskih farmi manje od dva

2004. godine (isključujući Hrvatsku koja je 2013. postala članica).

Australija promovise organsku proizvodnju

Ovog oktobra "Australijsko organsko" će zamoliti svakog Australijanca da kupi bar jedan sertifikovan organski proizvod tokom njihove promotivne kampanje organskih proizvoda. Njihov ambasador i poznati australijski kuvar Pete Evans će predvoditi Mesec australijske organske kampanje koja će trajati od 1. do 31. oktobra.

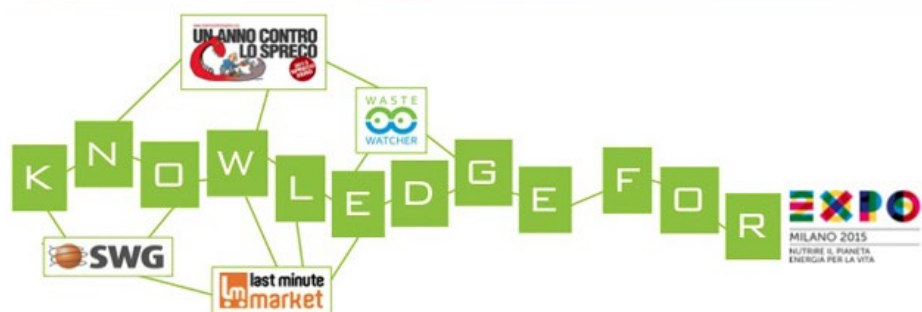
Prema rečima menadžera "Australijskog organskog" Pola Stadhamsa, ljudi uglavnom poistovećuju sertifikovane organske proizvode sa hranom. No, u bazi podataka "Australijsko organsko" nalazi se preko 14.000 registrovanih proizvoda što kozmetike i tekstila, što ostalih proizvoda.

Svake nedelje u oktobru promovisaće se

različita grana industrije tako što će se nedelje podeliti na četiri sektora - dozvoljeni inputi - bašte i gazdinstva, sredstva za negu i kozmetička sredstva, organska pića i organska hrana.

Proizvođači i maloprodaja iz svakog sektora će se predstaviti na Facebook-u od septembra. Kupci će moći da postavljaju pitanja i učestvuju u diskusijama sa sertifikovanim organskim proizvođačima, maloprodajama i ambasadorima "Australijskog organskog" tokom celog meseca, a moći će i da glasaju u rubrici "Glasaj i osvoji" - i osvoje neku od nagrada, pa čak i novac i proizvode.

Potrošači će moći da glasaju za svoj omiljeni sertifikovani organski proizvod.

Italija: Izveštaj iz 2014. o bacanju hrane

Više od osam milijardi evra godišnje u vidu hrane završi u kantama Italije, objavio je Waste Watcher - Knowledge for Expo Report 2014. Andre Segre, predsednik Last Minute Market-a i Maurizio Pessato, predsednik SWG-a u prisustvu Maurizia Martina, ministra poljoprivrede, hrane i šumarstva i delegata Expo Milano 2015. su prezentovali ovaj izveštaj. „Izbegnite otpad“ je apel koji 63% Italijana šalju diljem zemlje.

Italija koja sada više pažnje posvećuje bacanju hrane i otpadu napravila je pomak u poređenju sa 2013. i sada zna da čita etikete na proizvodima i proverava rokove trajanja proizvoda pre nego što ih baci (81% Italijana to radi).

Jedna od važnih tema koje Expo Milano 2015. podstiče jeste uvođenje obrazovanja o ishrani u škole preko programa koji će takođe uključiti obrazovanje o kućnom otpadu, objašnjava Maurizio Martina. To je samo preliminarina tema, jer ako moramo nahraniti planetu i da sa rastom populacije, proizvodnja hrane će morati porasti za 60% (prema FAO izvorima) a mi trenutno bacamo trećinu ove proizvodnje, onda zaista moramo početi sa preventivnim merama i obratiti pažnju šta to bacamo, upozorava Andre Segre.

Kada bismo više cenili hranu, njenu važnost i kvalitet možda bismo tada ponovo pronašli i ponovno cenili naš ljudski i društveni identitet.

Pijaca zelenih vrata otvorena u Dublinu

Novi prodajni centar "Pijaca zelenih vrata" otvorena je 21. juna u Dublinu i radiće četvrtkom, petkom i subotom. Prodavnicu vode četiri člana koji su istovremeno i vlasnici tezgi čiji je cilj da se prodaje zaista kvalitetna hrana na mestu na kojem će kupci moći da uživaju u opuštenoj atmosferi pijace i da se susreću sa ljudima koji proizvode njihovu hranu.

Trenutno se tu može naći voće i povrće, riba i školjke, hleb i pekarski proizvodi, sir i ostali mlečni proizvodi, pored mesa i mesnih prerađevina. Na pijaci zelenih vrata prodaju se i ulja, sosevi, začini, džemovi i marmelade, sveži proizvodi, sokovi i kašice. Naposljetku, kupci se mogu poslužiti pripremljenom toplom hranom i napicima i da uživaju u njima dok biraju proizvode ili da ih ponesu. Očekuje se da će se još vlasnika tezgi pridružiti ovom tipu pijace.

**Serbia
organica**

НАЦИОНАЛНА
АСОЦИЈАЦИЈА
ЗА ОРГАНСКУ
ПРОИЗВОДЊУ

O nama

Nacionalna Asocijacija Serbia Organica je krovna organizacija koja udružuje celokupan sektor organske poljoprivrede na teritoriji Republike Srbije.

Serbia Organica je nevladina, nezavisna i neprofitna organizacija.

Serbia Organica je član međunarodnih organizacija IFOAM (International Federation of Organic Agriculture Movements) i AVALON (Fondacija za unapređenje održivog ruralnog razvoja Centralne i Istočne Evrope).

Serbia Organica je strateški partner državnim i inostranim institucijama u cilju usklađivanja i koordinacije razvoja organske poljoprivrede u Srbiji.

Organska proizvodnja – Naše aktivnosti

Asocijacija svojim aktivnostima doprinosi realizaciji Nacionalnog Akcionog Plana za razvoj organske proizvodnje u Srbiji.

Asocijacija učestvuje u kreiranju zakonske regulative i pravilnika o organskoj proizvodnji.

Asocijacija edukuje proizvođače, prerađivače kao i potrošače o organskoj proizvodnji i organskim proizvodima.

Asocijacija se zalaže za dobijanje olakšica za članove Asocijacije pri nabavci semenskog i sadnog materijala kao i sredstava za ishranu i zaštitu bilja dozvoljenih u organskoj proizvodnji.

Asocijacija organizuje učešće naših članova na sajmovima i izložbama u zemlji i inostranstvu (BIOFACH 2010., 2011. i 2012. u Nirnbegu).

Asocijacija organizuje studijske posete članovima Udruženja.

Organska proizvodnja Posao budućnosti

Jedan od glavnih ciljeva Asocijacije je pružanje neophodne, stručne, pomoći proizvođačima zainteresovanim za organsku proizvodnju.

Ukoliko želite da unapredite svoje znanje i posao pridružite nam se i postanite

ČLAN

Nacionalne Asocijacije

Kao članu Asocijacije na raspolaganju su vam:

- Informacije o organskom sektoru,
- Baza podataka „Ko je ko – Baza organske poljoprivrede Srbije“,
- Informacije o organskoj proizvodnji,
- Informacije o sredstvima za proizvodnju,
- Informacije o sertifikaciji i popustima prilikom sertifikacije,
- Informacije o podsticajnim sredstvima za organsku proizvodnju,
- Informacije o tržištu organskih proizvoda,
- Povoljnija nabavka semena i sadnog materijala,
- Informacije o kreditima,
- Pomoć pri sklapanju ugovora za plasman proizvoda,
- Promocija kroz Bilten Asocijacije „Organske novosti“,
- Promocija putem sajta Asocijacije,
- Popust pri kupovini literature,
- Popust na kotizaciju za seminare i predavanja,
- Popust na studijska putovanja i ekskurzije,
- Popusti za učestvovanje na sajmovima.

Serbia Organica

Molerova 29a, 11000 Beograd

Kancelarija:

„Domaći dućan“

Pijaca Zeleni venac, lokal br.6

Tel/fax +381 11 3283 085

+381 65 855 68 68

e-mail: office@serbiaorganica.org

www.serbiaorganica.org

